

АГЕНТИИ ОМОРИ НАЗДИ ПРЕЗИДЕНТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

Бо Фармоиши Директори Агентии омили
назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон
аз 28.04.2010. №12 тасдиқ карда шудааст

ДАСТУРАМАЛ

оиди пур кардани шакли ҳисоботи омили №4-сайёҳ (даромадҳо, хароҷотҳо)

I. Қоидаҳои умумӣ

- 1.1. Шакли ҳисоботи давлатии омилиро пешниҳод мекунад:
- ашхоси ҳуқуқӣ ва қисмҳои алоҳидаи ҳамаи бахшҳои иқтисодии онҳо, новобаста аз шакли моликиятшон.
- 1.2. Ҳисобот дар санаи 10 баъд аз давраи ҳисобот ба мақомоти омили дар маҳалли ҷойгирифта пешниҳод карда мешавад.
- Ҳисоботи шакли №4 сайёҳ(инт) бо ҷамъбасти афзоианда аз аввали сол барои семоҳаи 1, 6 моҳа, 9 моҳа, солона бо ҳазор доллари ИМА ва сомонӣ пур карда мешавад.
- 1.3. Нишондиҳандаҳои арзиши ташкилотҳои ҳисоботдиҳанда дар асоси қурби пул аз реи маълумоти Бонки Миллии Тоҷикистон лаҳзаи амалӣ намудани амалиёт ҳисоб карда мешавад.
- дар сатри «Ташкилоти ҳисоботдиҳанда» номи пурраи ташкилоти ҳисоботдиҳанда нишон дода мешавад.
- 1.4. Дар қисми чапи болоии варақаҳо суроға пур карда мешавад.
- дар сатри «Ба кӣ пешниҳод карда мешавад» суроғаи мақомоти омили вилоят, ноҳия, шаҳр нишон дода мешавад.
 - дар сатри «Суроға» суроғаи пуштавии ташкилоти ҳисоботдиҳанда нишон дода мешавад.
 - дар сатри «Шакли моликият» намуди моликияти ташкилоти ҳисоботдиҳанда (давлатӣ, кооперативӣ ва ғайра) нишон дода мешавад.

II. Нишондод оид ба пур кардани шакл

2.1. Ҳисобот оиди шакли №4-сайёҳ аз се фасл иборат аст:

- I. Даромадҳо (мадохилот) ва хароҷот аз сайёҳии байналхалқӣ ;
- II. Шумораи шаҳрвандони хориҷӣ, ки ба Ҷумҳурии Тоҷикистон ташриф овардаанд.
- III. Шумораи шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки ба хориҷа сафар кардаанд.

Даромадҳо (мадохилот) аз сайёҳони хориҷӣ - ҳамчун хароҷоти сайёҳони ба давлате, ки ҷои сукунати доимии (шаҳрвандии) онҳо нест, бо мақсади истироҳат (сайёҳӣ), корчалонӣ, шахсӣ ё дигар ташриф меоваранд, муайян карда мешаванд.

Даромадҳое, ки ба мамлакат аз омадани шаҳрвандони хориҷӣ ворид мешаванд аз пули нақд иборатанд:

- аз пардохти сайёҳони хориҷӣ, ки ба мамлакати ташрифоварда ба даст меояд;
- аз пешниҳоди хизматрасонии пулакӣ ба сайёҳони хориҷӣ ба мамлакати ташрифоварда;
- аз пешниҳоди хӯҳра дар меҳмонхона, ҳотел(меҳмонхона), кемпинг (истироҳатгоҳ) ва дигар васоити сукунатӣ ;
- аз фуруши молҳо;
- аз ҳамлу нақли байналхалқӣ.

Фаъолияти бештари соҳаҳои иқтисодӣ бо сайёҳи алоқаманд мебошанд, масалан фаъолияти меҳмонхонаҳо ва корхонаҳои ба онҳо монанд, ширкатҳои ҳавопаймой ва агентҳои сайёҳӣ, тарабхонаҳо ва мағозаҳои сағотифурушӣ.

Ба даромадҳои меҳмонхонаҳо дохил карда мешаванд:

- хароҷоти сайёҳони хориҷӣ барои пардохти пули хучра ;
- даромад аз пешниҳоди хизмат оид ба таъмини ғизо бо хизматрасониҳои пурраи тарабхона;
- даромад аз истифодаи тарабхонаҳо, барҳо, толорҳои шабнишинӣ ,ташкिल кардани зиёфатҳо, конферонсҳо;
- пешниҳоди нақлиёт, фурӯши чиптаҳои театри, тӯхфаҳо ва дигар намудҳои хизматрасонӣ.

Хароҷот оиди сайёҳии хориҷӣ - ин маблағи умумии хароҷоти истеъмоли ба хориҷа рафтани шахрванди мамлакат бо мақсадҳои гуногун ва ба мӯҳлати на бештар аз як сол алоқаманд аст.

Хароҷоти сайёҳӣ вобаста ба онки оё ин хароҷот ҳангоми тайёри ба сафар, дар рафти сафар ё баъд аз сайёҳат амалӣ шудаанд, ба се гурӯҳи калон тақсим карда мешаванд;

- хароҷоти пешакӣ, ки барои тайёри ба саёҳат ва амалӣ кардани он заруранд
- хароҷоте,ки дар вақти сафар ва дар ҷойҳои ташрифоварда ба вучуд меоянд;
- хароҷоте,ки баъди бозгашт аз сафари хориҷӣ ба мамлақати сафаркарда пардохта шудааст.

Хароҷоти сайёҳӣ унсурҳои зиёди истеъмолот –аз харидани роҳхати сайёҳӣ то молҳои истеъмоли ва хизматрасониҳо дар бар мегиранд.

Аз категорияҳои хароҷоти сайёҳӣ ё харид хориҷ кардан зарур аст:

- харид барои мақсадҳои тиҷоратӣ
- маблағгузори ё қарордодҳо,ки аз тарафи сайёҳон амалӣ мешаванд ва масалан ба замин, хонаи истиқоматӣ, амволи ғайриманқул, асарҳои санъатӣ ва ба дигар харидҳои аҳамиятнок дахл доранд.
- пулҳои нақд,ки ҳешовандон ва шиносон дар вақти сайёҳат барои истироҳат додаанд ба ягон намуди пардохти молҳои сайёҳӣ ё хизматрасонӣ дохил карда намешаванд;
- пардохтҳои хайрхоҳона;

Дар **фасли II**-и ҳисоботи шакли № 4-сайёҳ шумораи шахрвандони хориҷии ба **Тоҷикистон ташрифоварда** нишон дода мешавад. Дар ин фасл ба ташкилотҳои ҳисоботдиҳанда зарур аст,ки шумораи хориҷиёне,ки ба мамлақате ташриф овардаанду вале ҷои сукунати доимиашон нест , нишон диҳанд

.Мӯҳлати истиқомати шахрвандони хориҷӣ дар мамлакат набояд аз 12 моҳ зиёд бошад ва мақсади асосӣ набояд бо фаъолияти машғул бошад, ки аз тарафи давлати ба вай ташрифоварда пардохта шавад.

Бо мақсадҳои ки шахрвандони хориҷӣ дар мамлақати дигар сайёҳат мекунанд, ба категорияҳои зерин тасниф мешаванд:

-хизматӣ: ширкат дар қори конферонс, конгресс, ярмарка, намоишгоҳ, баромад бо лексияҳо, харид ва фурӯши маҳсулот, сафари хизматӣ ва ғайра;

-сайёҳат: дидани ҷойҳои диққатангез, чорабиниҳои фарҳангӣ, мусофират, кӯхнавардӣ, истироҳат ва ғайра;

-шахсӣ: аёдати ҳешовандон ва шиносон, муолиҷа, ҳаҷ ,ширкат дар чорабиниҳои мазҳабӣ,иштирок дар маъракаи дафн,сафар бо мақсади табрикот ва ғайра;

-транзит: шахрвандони хориҷӣ (сайёҳон),ки ба таври транзитӣ ба воситаи мамлақате мусофират мекунанд ва ба воситаи маҳалли назорати шиноснома, ҳуқуқ доранд муваққатан аз якҷанд соат то якҷанд рӯз дар кишвар бимонанд. Сайёҳони транзитӣ ,ки расман аз маҳалҳои назорати шиноснома ба мамлакат ворид намешаванд ба шумораи ташриф овардагон набояд дохил карда шаванд.

-кормандони хизматрасони воситаи нақлиёт инҳо аъзоёни гурӯҳи идоракунандаи нақлиёти ҳавой, баҳрӣ, ронандагони автобус ,ронанда ва роҳбаландони қатораҳо, кормандони пушта ва ғайраҳо мебошанд.

Ба шумораи шахрвандони хоричӣ,ки ба мамлакати дигар ташриф меоваранд, набояд ҳамроҳ карда шаванд: дипломатҳо, кормандони консулӣ, низомиён ва ғайра,ки мақсадашон иҷрои қорре,ки дар мамлакати ташрифоварда пардохта шаванда бошад, муҳочирон, гурезагон, кечманчиён, ашхосе,ки дар назди сарҳади дигар мамлакат сукунат доранду дар мамлакати дигар қор мекунанд, мусофирони транзитӣ, ки ба воситаи маҳаллҳои назорати шиноснома ба мамлакат сафар намекунанд.

Фасли III шумораи шахрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки ба хорича сафар кардаанд, шумораи шахрвандони ба ҳудуди дигар мамлакат сафарқардари, ки ҷои сукунати доимии (шахрвандии) онҳо намебошад, инъикос мекунад. Мӯҳлати истиқомати шахрвандоне,ки ба мамлакати дигар сафар мекунанд, набояд аз 12 моҳ зиёд бошад ва мақсади асосии сафар набояд фаъолияти пардохтшаванда аз тарафи давлати ташрифоварда бошад.

Мақсадҳои,ки шахрвандони мамлакат ба хорича сафар мекунанд ба категорияҳои зерин тасниф мешаванд:

- **хизматӣ**: ширкат дар қори конфорнс, конгресс, ярмарка,намоишгоҳ, баромад бо лексияҳо, харид ва фурӯши маҳсулот, сафари хизматӣ ва ғайра;

- **сайёҳат**: дидани ҷойҳои диққатангез, чорабиниҳои фарҳангӣ, мусофират, кӯҳнавардӣ, истироҳат ва ғайра;

-**шахсӣ**: аёдати хешовандон ва шиносон, муолиҷа, ҳаҷ, ширкат дар чорабиниҳои мазҳабӣ, иштирок дар маъракаи дафн, сафар бо мақсади табриқот ва ғайра;

-**транзит**: шахрвандони хоричӣ (сайёҳон),ки ба таври транзитӣ ба воситаи мамлакате мусофират мекунанд ва ба воситаи маҳалли назорати шиноснома ҳуқуқ доранд муваққатан аз якҷанд соат то якҷанд рӯз дар кишвар бимонанд, сайёҳони транзитӣ, ки расман ба воситаи маҳаллҳои назорати шиноснома ба мамлакат ворид намешаванд ба шумораи ташрифовардагон набояд дохил карда шаванд.

-**қормандони хизматрасонии воситаи нақлиёт**: инҳо аъзоёни гуруҳи идоракунандаи нақлиёти ҳавой, баҳрӣ, ронандагони автобус, ронанда ва роҳбаландони қатораҳо, қормандони пушта ва ғайраҳо мебошанд.

Ба шумораи шахрвандони хоричӣ,ки ба мамлакати дигар ташриф овардаанд, набояд ҳамроҳ карда шаванд: дипломатҳо, қормандони консулӣ, низомиён ва ғайра,ки мақсадашон қори дар мамлакати ташрифоварда пардохтшаванда бошад, муҳочирон, гурезагон, кӯчманчиён, ашхосе,ки дар назди сарҳади дигар мамлаат сукунат доранду дар мамлакати дигар қор мекунанд, мусофирони транзитӣ, ба воситаи маҳаллҳои назорати шиноснома ба мамлакат сафар накардаанд.

Ба шумораи шахрвандони мамлакат,ки ба хорича сафар мекунанд, қормандони дипломатӣ, қормандони консулӣ, низомиён ва ғайра, ки мақсадашон ба қори пардохташаванда ташриф овардаанд, муҳочирон, гурезагон, ашхосе, ки дар ноҳияи сарҳад сукунат доранду дар давлати дигар қор мекунанд, набояд дохил карда шаванд.

ҳисоботи тартиб додашударо роҳбари ташкилоти ҳисоботдиҳанда имзо мекунад, поёнгар ном, насаб ва рақами телефони иҷрокунандаи ҳисобот нишон дода мешавад.

Барои дурустии маълумот ва риояи мӯҳлати пешниҳоди ҳисобот роҳбари ташкилоти ҳисоботдиҳанда ҷавобгар аст.